

Przedmiotowy System Oceniania z religii dla klasy siódmej szkoły podstawowej

Przedmiotowy System Oceniania z religii został opracowany na podstawie „Programu nauczania religii w klasach V–VIII szkoły podstawowej – katecheza mistagogiczna wprowadzająca w historię zbawienia *Bóg jest wśród nas*”, zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski.

Przedmiotowy System Oceniania z religii jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 roku w sprawie oceniania, klasyfikowania oraz promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 373).

Na Przedmiotowy System Oceniania z religii składają się:

1. Cele oceniania.
2. Zasady oceniania.
3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie.
4. Sposoby dostosowania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania bieżących osiągnięć uczniów.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele oceniania

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Wspieranie rozwoju ucznia przez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych przewidzianych w programie nauczania.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczenie uczniom, rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, osiągnięciach oraz trudnościach ucznia.
5. Motywowanie uczniów do samodzielnego uczenia się, kształtowanie odpowiedzialności za proces uczenia się.
6. Zainteresowanie uczniów przesłaniem Bożym.
7. Pomoc w otwarciu się na Boga w modlitwie i w życiu codziennym.
8. Pogłębienie przeżywania roku liturgicznego i sakramentów.
9. Pomoc w odkrywaniu zadań w Kościele, rodzinie, grupie szkolnej.

Ad. 2. Zasady oceniania

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy wynikających z realizowanego programu nauczania, o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Oceny bieżące wyrażone są w stopniach w skali 1–6.
5. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum trzy oceny bieżące (lub wg *Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania*).
6. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
7. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
8. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe. Kartkówki (obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji) nie muszą być zapowiedziane przez katechetę. Sprawdzian jest udokumentowany wcześniejszym wpisem w dzienniku. Sprawdzone i poprawione prace nauczyciel winien oddać w ciągu dwóch tygodni. Wszystkie prace pisemne uczniów są przechowywane do końca roku szkolnego.

9. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia i noszenia zeszytu (ćwiczeń) i katechizmu przedmiotowego.
10. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe – jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien napisać sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
11. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
12. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
13. Zgodnie z *Wewnętrzkolnym Systemem Oceniania* i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. *szczęśliwy numer* i inne formy przyjęte w danej szkole). Nie dotyczy to jednak zapowiadanych sprawdzianów.
14. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, przysługuje mu prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
15. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa *Wewnętrzny System Oceniania*.
16. Na siedem dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
17. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne z *Wewnętrzny System Oceniania*.

Ad. 3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

1. Wiadomości i umiejętności określone w programie nauczania:

- Formy ustne: odpowiedzi ustne, opowiadania odtwórcze i twórcze, dialog.
- Formy pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, ćwiczenia wykonane na lekcji.
- Poprawne stosowanie podstawowych pojęć religijnych.
- Rozumienie znaczenia poznanych zagadnień i zastosowanie ich w praktyce.
- Łączenie elementów wiedzy z życiem.

2. Aktywność na lekcji:

- Zainteresowanie tematem katechezy.
- Kreatywność, inicjatywa.
- Pilność, samodyscyplina.
- Współpraca w zespole.

3. Przygotowanie do katechezy, prowadzenie zeszytu:

- Staranne i estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

4. Aktywność dodatkowa, pozalekcyjna:

- Udział w konkursach religijnych (szkolnych i pozaszkolnych).
- Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych uczeń otrzymuje ocenę celującą.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny) na etapie dekanalnym, diecezjalnym czy ogólnopolskim uczeń otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną.
- Wykonywanie pomocy dydaktycznych, realizacja projektów szkolnych.
- Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadomienie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami *Wewnętrznego Systemu Oceniania*.

Ad. 4. Sposoby dostosowania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:

- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.

2. W przypadku dysgrafii:

- Nie ocenia się estetyki pisma w zeszytach przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach.
- Uczeń posiada prawo przeczytania nauczycielowi treści pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
- Uczeń z głęboką dysgrafią może zdać sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.

3. W przypadku dysleksji:

- Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
- Wydłużanie czasu pracy.
- Ograniczenie ilości ćwiczeń wykonywanych w czasie zajęć.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania osiągnięć uczniów

I. PODSTAWOWE:

Na ocenę celującą uczeń:

- Spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- Posiada wiedzę i umiejętności, które są efektem samodzielnej pracy oraz wynikają z indywidualnych zainteresowań; uczeń potrafi je zaprezentować.
- Jest bardzo aktywny na lekcji.
- Wykonuje ćwiczenia; przynosi niezbędne pomoce.
- Prowadzi na bieżąco ćwiczenia (zeszyt).
- Dzieli się z innymi swoją wiedzą.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Posiada pełny zakres wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania.
- Sprawnie posługuje się nabytymi umiejętnościami; jest zawsze przygotowany i bardzo aktywny na lekcji.
- Posiada i starannie prowadzi zeszyt.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Angażuje się w życie religijne szkoły: w przygotowanie jasełek, misteriów religijnych, rekolekcji.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Opanował większość wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania i potrafi je poprawnie zaprezentować.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt; jest zawsze przygotowany do katechezy.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Wykonuje systematycznie i samodzielnie ćwiczenia.
- Posiada umiejętności pozwalające na samodzielne wykorzystanie zdobytej wiedzy; jest aktywny na lekcji.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Posiada wiedzę i umiejętności niezbędne na danym etapie nauki i pozwalające na rozumienie podstawowych zagadnień.
- Potrafi wyrywkowo stosować wiedzę; proste zagadnienia przedstawia przy pomocy nauczyciela; ma braki w wiadomościach.
- Uzupełnia na bieżąco ćwiczenia (zeszyt).
- Sporadycznie zapomina przynieść niezbędne pomoce.
- Nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Posiada minimalną wiedzę i umiejętności przewidziane w programie nauczania.
- Posiada braki w wiedzy i umiejętnościach religijnych, które nie uniemożliwiają mu czynienia postępów w ciągu dalszej nauki.
- Prowadzi zeszyt, w którym są braki.
- Rzadko włącza się w pracę grupy.
- Proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności, wykonuje przy pomocy nauczyciela.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia kryteriów wymagań na ocenę dopuszczającą niezbędnych do opanowania podstawowych umiejętności.
- Nie prowadzi zeszytu, ćwiczeń.
- Odmawia wszelkiej współpracy.

II. SZCZEGÓŁOWE:**Na ocenę celującą uczeń:**

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym.
- Samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania przedmiotem.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach religijnych.
- Biegle posługuje się zdobytą wiedzą; posiada wiedzę często wykraczającą poza program nauczania klasy siódmej.
- Opowiada o patronach roku: kim byli św. Brat Albert Chmielowski i bł. Karolina Kózkówna oraz w czym warto ich naśladować.
- Opowiada o roli słowa Bożego w życiu Karola Wojtyły.
- Dzieli się swoją wiedzą.
- Jest wzorem i przykładem dla innych uczniów.
- Posiada uzupełnione ćwiczenia (zeszyt).

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Wykazuje się znajomością modlitw i Małego Katechizmu: *Ojcze nasz, Zdrowaś Maryjo, Modlitwa przed nauką, Duszo Chrystusowa, Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia, Święty Michale Archaniele, Akty: wiary, nadziei, miłości i żalu, Dekalog, dwa przykazania miłości, przykazania kościelne, sakramenty, uczynki miłosierdzia względem ciała, uczynki miłosierdzia względem duszy, cztery cnoty główne, grzechy cudze, grzechy przeciw Duchowi Świętemu, grzechy wołające o pomstę do nieba, siedem grzechów głównych.*
- Wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu.
- Wymienia przymioty wiary.
- Wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania.
- Uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych.
- Omawia, czym jest modlitwa i wskazuje jej konieczność w pogłębianiu więzi z Bogiem.
- Przedstawia rodzaje i formy modlitwy, a także postawy modlitewne; tworzy własne modlitwy.
- Przedstawia sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie.
- Podaje przykłady modlitwy ludzi znanych z Biblii, z historii i współczesnych.
- Analizuje i interpretuje teksty dotyczące modlitwy Jezusa.
- Wskazuje na przyczyny zła i uzasadnia, że jest ono konsekwencją odrzucenia Boga.
- Wyjaśnia pojęcie wolnej woli.
- Opisuje sposoby działalności złego ducha.
- Wyjaśnia, czym jest piekło.
- Wyjaśnia, czym jest grzech ciężki, lekki, społeczny.
- Omawia wpływ okoliczności na rodzaj grzechu.
- Przedstawia skutki dobra i zła.
- Wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia.
- Wyjaśnia, czym są zachowania ryzykowne.

- Wskazuje na najważniejsze zagrożenia wynikające z uzależnień dzisiejszej młodzieży: alkoholizm, fonoholizm, sieciologizm, narkomania, pornografia, hazard, gry komputerowe.
- Omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym i społecznym.
- Wyjaśnia, czym są Boże przykazania i jaki jest ich sens.
- Wyjaśnia pojęcia: *ateizm*, *deizm*, *niewiara* i *agnostycyzm*.
- Opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim.
- Wyjaśnia, że zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo oraz magia są wynikiem fałszywego obrazu Boga.
- Uzasadnia niepowtarzalną wartość życia ludzkiego i jego świętość.
- Wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia; podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka, uzasadniając potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci.
- Uzasadnia wartość czystości w różnych okresach życia i rozwija pozytywny stosunek do daru płciowości.
- Opisuje naturę, sposób obecności i działania Ducha Świętego.
- Opisuje wydarzenie zesłania Ducha Świętego.
- Wyjaśnia, czym jest Kościół.
- Wymienia i omawia dary Ducha Świętego i wyjaśnia ich znaczenie.
- Omawia owoce działania Ducha Świętego.
- Wyjaśnia, czym są charyzmaty Ducha Świętego.
- Wyjaśnia pojęcie grzechu przeciwko Duchowi Świętemu.
- Przedstawia podstawowe fakty z życia, działalności i nauczania Jezusa Chrystusa w porządku chronologicznym.
- Wyjaśnia zbawczy sens Wcielenia i Odkupienia.
- Omawia specyfikę i przesłanie poszczególnych Ewangelii.
- Podaje zasady i tłumaczy wartość indywidualnej lektury Pisma Świętego.
- W oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym.
- Wyjaśnia cztery dogmaty maryjne:
 - Boże Macierzyństwo,
 - Wierzyście Dziewictwo,
 - Niepokalane Poczęcie,
 - Wniebowzięcie.
- Wymienia i opisuje miesiące i święta maryjne.
- Uzasadnia religijny wymiar uroczystości maryjnych; charakteryzuje istotę kultu Maryi oraz świętych.
- Na podstawie tekstów biblijnych oraz Tradycji Kościoła wskazuje osoby żyjące modlitwą maryjną oraz wymienia formy tej modlitwy.
- Formułuje własnymi słowami modlitwę w oparciu o teksty biblijne (maryjne).
- Przedstawia chrześcijaństwo czasów jagiellońskich (św. Jadwiga).
- Przedstawia rolę Kościoła w nauce i sztuce renesansu europejskiego.
- Omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. na przykładzie św. Franciszka Ksawerego i św. Wincentego a Paulo.
- Opowiada ogólnie o życiu i działalności św. Franciszka Ksawerego i św. Ignacego Loyoli oraz o znaczeniu zakonu jezuitów.
- Wymienia główne Kościoły protestanckie i wskazuje na najistotniejsze różnice między protestantyzmem a Kościołem katolickim; potrafi nazwać Kościoły protestanckie w swojej okolicy.
- Omawia ogólnie przyczyny zwołania i postanowienia Soboru Trydenckiego (osoba Marcina Lutra, reformacja i odpowiedź Kościoła, działalność św. Karola Boromeusza).
- Wyjaśnia pojęcia: *ekumenizm*, *Państwo Kościelne*, *Watykan*.
- Przedstawia znaczenie Kościoła dla rozwoju szkolnictwa w Polsce XVI–XVIII w.

- Charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej; uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej; przedstawia znaczenie Unii brzeskiej; prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (np. św. Andrzeja Boboli).
- Omawia nauczanie Jezusa Chrystusa dotyczące kształtowania życia chrześcijanina.
- Omawia rady ewangeliczne oraz cnoty kardynalne jako wskazania dla każdego chrześcijanina.
- Wyjaśnia pojęcia: *przykazanie miłości, miłosierdzie, rady ewangeliczne, błogosławieństwa, cnoty, życie konsekrowane*.
- Podaje właściwe motywy przyjęcia sakramentu bierzmowania jako dopełnienia chrztu.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli i wychowawców.
- Posiada uzupełnione ćwiczenia (zeszyt).

Na ocenę dobrą uczeń:

- Wymienia większość modlitw przewidzianych w programie nauczania.
- Wymienia przymioty wiary.
- Opowiada o trudnościach w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania.
- Opowiada o wartości świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych.
- Omawia, czym jest modlitwa i wskazuje jej konieczność w pogłębianiu więzi z Bogiem.
- Przedstawia rodzaje i formy modlitwy, a także postawy modlitewne; tworzy własne modlitwy.
- Opowiada o sposobach przezwyciężania trudności w modlitwie.
- Opowiada o modlitwie Jezusa.
- Wskazuje na przyczyny zła i uzasadnia, że jest ono konsekwencją odrzucenia Boga.
- Wyjaśnia pojęcia: *wolna wola, grzech ciężki, grzech lekki, grzech społeczny, okoliczności grzechu, zły duch, piekło, zachowania ryzykowne, ateizm, deizm, niewiara, agnostycyzm, zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia, ekumenizm, Państwo Kościelne, Watykan, przykazanie miłości, miłosierdzie, rady ewangeliczne, błogosławieństwa, cnoty, życie konsekrowane*.
- Opowiada o najważniejszych zagrożeniach wynikających z uzależnień.
- Wyjaśnia, czym są Boże przykazania i jaki jest ich sens.
- Opowiada o wartości życia ludzkiego i jego świętości.
- Podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka, uzasadniając potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci.
- Opowiada o naturze, sposobie, obecności i działaniu Ducha Świętego.
- Opisuje wydarzenie zesłania Ducha Świętego.
- Wymienia i omawia dary, owoce i charyzmaty Ducha Świętego; wyjaśnia ich znaczenie.
- Wyjaśnia pojęcie grzechu przeciwko Duchowi Świętemu.
- Przedstawia podstawowe fakty z życia, działalności i nauczania Jezusa Chrystusa.
- Wyjaśnia zbawczy sens Wcielenia i Odkupienia.
- Opowiada o przesłaniu poszczególnych Ewangelii.
- Podaje zasady i tłumaczy wartość indywidualnej lektury Pisma Świętego.
- Charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym.
- Wyjaśnia cztery dogmaty maryjne:
 - Boże Macierzyństwo,
 - Wieczyste Dziewictwo,
 - Niepokalane Poczęcie,
 - Wniebowzięcie.
- Omawia religijny wymiar uroczystości maryjnych i charakteryzuje istotę kultu Maryi.
- Opowiada o osobach żyjących modlitwą maryjną oraz o formach tej modlitwy.
- Formułuje własnymi słowami modlitwę w oparciu o teksty biblijne (maryjne).
- Opisuje chrześcijaństwo czasów jagiellońskich (św. Jadwiga).
- Opowiada o roli Kościoła w nauce i sztuce renesansu europejskiego.
- Omawia działalność św. Franciszka Ksawerego, św. Wincentego a Paulo i św. Ignacego Loyoli.

- Wymienia główne Kościoły protestanckie i wskazuje na najistotniejsze różnice między protestantyzmem a Kościołem katolickim.
- Opowiada ogólnie o przyczynach zwołania i postanowieniach Soboru Trydenckiego.
- Opowiada o znaczeniu Kościoła dla rozwoju szkolnictwa w Polsce XVI–XVIII w.
- Uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej.
- Omawia nauczanie Jezusa Chrystusa dotyczące kształtowania życia chrześcijanina.
- Omawia rady ewangeliczne oraz cnoty kardynalne jako wskazania dla każdego chrześcijanina.
- Podaje właściwe motywy przyjęcia sakramentu bierzmowania jako dopełnienia chrztu.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli i wychowawców.
- Posiada uzupełnione ćwiczenia (zeszyt).

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Wymienia część modlitw przewidzianych w programie nauczania.
- Opowiada o wierze (przymioty, trudności i sposoby ich przezwyciężania).
- Opowiada o roli świadectwa wiary.
- Opowiada o modlitwie (rodzaje i formy, postawy modlitewne, trudności i sposoby ich przezwyciężania).
- Opowiada o modlitwie Jezusa.
- Opowiada o złu jako o konsekwencji odrzucenia Boga.
- Z pomocą nauczyciela wyjaśnia pojęcia: *wolna wola, grzech ciężki, grzech lekki, okoliczności grzechu, zły duch, piekło, zachowania ryzykowne, ateizm, deizm, niewiara, agnostycyzm, zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia, ekumenizm, Państwo Kościelne, Watykan, przykazanie miłości, miłosierdzie, rady ewangeliczne, błogosławieństwa, cnoty, życie konsekrowane, Wcielenie, Odkupienie*.
- Opowiada o zagrożeniach wynikających z uzależnień.
- Opowiada o przykazaniach Bożych.
- Opowiada o Duchu Świętym i wydarzeniu Pięćdziesiątnicy.
- Wymienia dary, owoce i charyzmaty Ducha Świętego.
- Wymienia grzechy przeciwko Duchowi Świętemu.
- Opowiada o życiu, działalności i nauczaniu Jezusa Chrystusa.
- Opowiada o poszczególnych Ewangeliach.
- Opowiada o znaczeniu indywidualnej lektury Pisma Świętego.
- Opowiada o roli Maryi w dziele zbawczym.
- Wymienia cztery dogmaty maryjne:
 - Boże Macierzyństwo,
 - Wieczyste Dziewictwo,
 - Niepokalane Poczęcie,
 - Wniebowzięcie.
- Opowiada o religijnym wymiarze uroczystości maryjnych.
- Formułuje własnymi słowami modlitwę w oparciu o teksty biblijne (maryjne).
- Opowiada o św. Jadwidze.
- Opowiada o renesansie.
- Opowiada o św. Franciszku Ksawerym, św. Wincentym a Paulo i św. Ignacym Loyoli.
- Wymienia główne Kościoły protestanckie i wymienia najistotniejsze różnice między protestantyzmem a Kościołem katolickim.
- Opowiada ogólnie o reformacji i kontrreformacji w Kościele.
- Opowiada o znaczeniu Kościoła dla rozwoju szkolnictwa w Polsce XVI–XVIII w.
- Uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej.
- Opowiada o motywach przyjęcia sakramentu bierzmowania.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli i wychowawców.
- Posiada uzupełnione ćwiczenia (zeszyt).

Na ocenę dopuszczającą uczeń z pomocą nauczyciela:

- Wymienia kilka modlitw przewidzianych w programie nauczania.
- Opowiada o wierze.

- Opowiada o roli świadectwa wiary.
- Opowiada o modlitwie.
- Opowiada o złu jako o konsekwencji odrzucenia Boga.
- Wyjaśnia niektóre pojęcia: *wolna wola, grzech ciężki, grzech lekki, okoliczności grzechu, zły duch, piekło, zachowania ryzykowne, ateizm, deizm, niewiara, agnostycyzm, zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia, ekumenizm, Państwo Kościelne, Watykan, przykazanie miłości, miłosierdzie, rady ewangeliczne, błogosławieństwa, cnoty, życie konsekrowane, Wcielenie, Odkupienie.*
- Opowiada o uzależnieniach.
- Opowiada o przykazaniach Bożych.
- Opowiada o Duchu Świętym.
- Opowiada o życiu, działalności i nauczaniu Jezusa Chrystusa.
- Opowiada o Ewangeliach.
- Opowiada o roli Maryi w dziele zbawczym.
- Opowiada o religijnym wymiarze uroczystości maryjnych.
- Opowiada o św. Jadwidze.
- Opowiada o renesansie.
- Opowiada o św. Franciszku Ksawerym, św. Wincentym a Paulo i św. Ignacym Loyoli.
- Opowiada ogólnie o reformacji i kontrreformacji w Kościele.
- Opowiada o znaczeniu Kościoła i szkolnictwie w Polsce XVI–XVIII w.
- Opowiada o Polsce jako kraju tolerancji religijnej.
- Opowiada o motywach przyjęcia sakramentu bierzmowania.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli i wychowawców.
- Posiada ćwiczenia (zeszyt), w których są liczne braki.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ad. 6. Poprawa oceny

- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną uzyskaną ze sprawdzianu, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej lub kartkówki uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w *Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania*.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

Uczeń:

- Wykazuje się znajomością modlitw i Małego Katechizmu: *Ojcze nasz, Zdrowaś Maryjo, Modlitwa przed nauką, Duszo Chrystusowa, Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia, Święty Michale Archaniele, Akty: wiary, nadziei, miłości i żalu, Dekalog, dwa przykazania miłości, przykazania kościelne, sakramenty, uczynki miłosierdzia względem ciała, uczynki miłosierdzia względem duszy, cztery cnoty główne, grzechy cudze, grzechy przeciw Duchowi Świętemu, grzechy wołające o pomstę do nieba, siedem grzechów głównych.*
- Wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu.
- Wymienia przymioty wiary.
- Wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania.
- Uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych.
- Omawia, czym jest modlitwa i wskazuje jej konieczność w pogłębianiu więzi z Bogiem.
- Przedstawia rodzaje i formy modlitwy, a także postawy modlitewne; oraz formułuje modlitwy.
- Przedstawia sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie.
- Podaje przykłady modlitwy ludzi znanych z Biblii, z historii i współczesnych.
- Analizuje i interpretuje teksty dotyczące modlitwy Jezusa.
- Wskazuje na przyczyny zła i uzasadnia, że jest ono konsekwencją odrzucenia Boga.

- Wyjaśnia pojęcie wolnej woli.
- Opisuje sposoby działalności złego ducha.
- Wyjaśnia, czym jest piekło.
- Wyjaśnia, czym jest grzech ciężki, lekki, grzech społeczny.
- Omawia wpływ okoliczności na rodzaj grzechu.
- Przedstawia skutki dobra i zła.
- Wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia.
- Wyjaśnia, czym są zachowania ryzykowne.
- Wskazuje na najważniejsze zagrożenia wynikające z uzależnień dzisiejszej młodzieży: alkoholizm, fonoholizm, siecioholizm, narkomania, pornografia, hazard, gry komputerowe.
- Omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym i społecznym.
- Wyjaśnia, czym są Boże przykazania i jaki jest ich sens.
- Wyjaśnia pojęcia: *ateizm*, *deizm*, *niewiara* i *agnostycyzm*.
- Opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim.
- Wyjaśnia, że zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo oraz magia są wynikiem fałszywego obrazu Boga.
- Uzasadnia niepowtarzalną wartość życia ludzkiego i jego świętość.
- Wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia; podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka, uzasadniając potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci.
- Uzasadnia wartość czystości w różnych okresach życia i rozwija pozytywny stosunek do daru płciowości.
- Opisuje naturę, sposób obecności i działania Ducha Świętego.
- Opisuje wydarzenie zesłania Ducha Świętego.
- Wyjaśnia, czym jest Kościół.
- Wymienia i omawia dary Ducha Świętego i wyjaśnia ich znaczenie.
- Omawia owoce działania Ducha Świętego.
- Wyjaśnia, czym są charyzmaty Ducha Świętego.
- Wyjaśnia pojęcie grzechu przeciwko Duchowi Świętemu.
- Przedstawia podstawowe fakty z życia, działalności i nauczania Jezusa Chrystusa w porządku chronologicznym.
- Wyjaśnia zbawczy sens Wcielenia i Odkupienia.
- Omawia specyfikę i przesłanie poszczególnych Ewangelii.
- Podaje zasady i tłumaczy wartość indywidualnej lektury Pisma Świętego.
- W oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym.
- Wyjaśnia cztery dogmaty maryjne: Boże Macierzyństwo, Wierzyście Dziewictwo, Niepokalane Poczęcie, Wniebowzięcie.
- Wymienia i opisuje miesiące i święta maryjne.
- Uzasadnia religijny wymiar uroczystości maryjnych; charakteryzuje istotę kultu Maryi oraz świętych.
- Na podstawie tekstów biblijnych oraz Tradycji Kościoła wskazuje osoby żyjące modlitwą maryjną oraz wymienia formy tej modlitwy.
- Formułuje własnymi słowami modlitwę w oparciu o teksty biblijne (maryjne).
- Przedstawia chrześcijaństwo czasów jagiellońskich (św. Jadwiga).
- Przedstawia rolę Kościoła w nauce i sztuce renesansu europejskiego.
- Omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. na przykładzie św. Franciszka Ksawerego i św. Wincentego a Paulo.
- Opowiada ogólnie o życiu i działalności św. Franciszka Ksawerego i św. Ignacego Loyoli oraz o znaczeniu zakonu jezuitów.
- Wymienia główne Kościoły protestanckie i wskazuje na najistotniejsze różnice między protestantyzmem a Kościołem katolickim; potrafi nazwać Kościoły protestanckie w swojej okolicy.

- Omawia ogólnie przyczyny zwołania i postanowienia Soboru Trydenckiego (osoba Marcina Lutra, reformacja i odpowiedź Kościoła, działalność św. Karola Boromeusza).
- Wyjaśnia pojęcia: *ekumenizm, Państwo Kościelne, Watykan*.
- Przedstawia znaczenie Kościoła dla rozwoju szkolnictwa w Polsce XVI–XVIII w.
- Charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej; uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej; przedstawia znaczenie Unii brzeskiej; prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (np. św. Andrzeja Boboli).
- Omawia nauczanie Jezusa Chrystusa dotyczące kształtowania życia chrześcijanina.
- Omawia rady ewangeliczne oraz cnoty kardynalne jako wskazania dla każdego chrześcijanina.
- Wyjaśnia pojęcia: *przykazanie miłości, miłosierdzie, rady ewangeliczne, błogosławieństwa, cnoty, życie konsekrowane*.
- Podaje właściwe motywy przyjęcia sakramentu bierzmowania jako dopełnienia chrztu.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli i wychowawców.
- Posiada uzupełnione ćwiczenia (zeszyt).